

ANMELDELSER.

Menneskets Indvandring til Norden.

V. Nordmann: Menneskets Indvandring til Norden. Danmarks geologiske Undersøgelses Skrifter, III. Række Nr. 27. (Reitzel 1936).

Studiet af de ældste menneskelige Efterladenskaber i vort Land har altid noget tillokkende ved sig, ikke alene fordi de er saa primitive, men ogsaa fordi det er saa uendelig længe siden og stammer fra en Tid, da Landet saa helt anderledes ud end nu. Men det er vanskeligere for Ikke-Fagfolk at komme ind i end de senere Perioder i Oldtiden, hvorfra vi har fyldigere Fund og som ikke ligger os saa fjærnt. Man maa derfor hilse Fremkomsten af denne Bog med Glæde, fordi den paa en god og overskuelig Maade giver os Besked om disse gamle Kulturperioder, det vi plejer at sammenfatte under Benævnelsen »Ældre Stenalder«; og den beretter ikke alene om Danmarks ældre Stenalder, men ogsaa om Forholdene i vore Nabolande, Tyskland, Sverige, Norge, hvor netop de seneste Aars Forskninger har bragt overraskende nye Fund for Dagen, Fund, som ogsaa har stor Betydning for Bedømmelsen af vore egne Forhold. Dr. Nordmann er af Fag Geolog, og det giver Bogen det ekstra Plus, at alle de forskellige Fund sættes paa Plads i deres rette geologiske Milieu; for disse gamle Perioder er et nøje Samarbejde mellem Arkæologer og Geologer en absolut Nødvendighed. Paa den anden Side gør det, at Forfatteren ikke er Fag-Arkæolog, at hans Vurdering af de forskellige Fund bliver hovedsagelig refererende, ikke saa personligt præget; men man maa dog beundre den Viden og sunde Dømmekraft overfor det arkæologiske Stof, som Forfatteren alligevel viser sig at være i Besiddelse af. Overfor saa problematiske Stykker, som »Eoliterne« fra Vangede Grusgrav, »Palæoliten« fra Harebjerg og »Boret« fra Randers Fjord, forholder Forfatteren sig rent refererende — utvivlsomt klogt, da disse Stykker ikke er anerkendt af de fleste danske Arkæologer — heller ikke af mig selv.

Efter en kort Indledning om Istidens Menneskeracer og Kulturer faar vi en udførlig Omtale af de nye, meget vigtige Fund

af Rensdyrjæger-Lejre i Nærheden af Hamburg (Meiendorf, Ahrensburg), der i Tid kan sammenstilles med vore ældste Kulturlevn, Rensdyrhakkerne og Pilespidsen fra Nørre Lyngby. En meget grundig Omtale faar den første Kulturperiode, som vi ved noget videre om, Maglemose- eller Mullerup-Kulturen. »Benalderen«; det endnu ældre Klosterlund-Fund er kun lige netop naaet at komme med i en Fodnote. Og ogsaa den senere Ertebølle-Kultur med dens Køkkenmøddinger faar en grundig Behandling, ligesom man faar en Del at vide om vigtige nye Fund i Sverige (Sandarna) og Norge (Fosna, Komsa).

Alt ialt er det en Bog, som enhver, der interesserer sig for Arkæologi, vil have Glæde af at læse; den er rigt illustreret — og forbavsende billig!

Therkel Mathiassen.

Skaanes Folkedragter.

Sigfrid Svensson: Skånes Folkdräkter. En dräkthistorisk Undersökning 1500—1900. Nordiska Museets Handlingar: 3 (Norstedt & Söner, Stockholm 1935).

Det foreliggende Værk er et overordentlig grundigt Arbejde, der foruden at behandle Emnet til Bunds, giver et videre Udsyn end man er vant til at finde hos dragthistoriske Forfattere. Opbygningen er klar og overskuelig, hver enkelt Dragtdel er behandlet for sig og de ledsagende Udbredningskort giver et Overblik over Stykkernes Forekomst paa forskellige Tidspunkter. I sin historiske Udredning af de forskellige Dragtdele viser Forfatteren gentagne Gange, at Stykker, som af andre Forfattere henregnes til Modelevn fra en forholdsvis sen Tid, maa have en langt ældre Oprindelse. Dette gælder f. Eks. »den grå rocken«, den graa Mandsfrakke, der hidtil har været anset for en Efterkommer af det 17. og 18. Aarhs. Kjol, men, som Forfatteren viser, maa nedstamme fra middelalderlige Dragtformer, som de kendes fra Dragterne fra Herjolfsnes. Særken med den løse Overdel. »Oplod«, hvor Ærmerne er skaaret i eet med Blusen, har ganske samme Snit som danske Broncealder-Kvindedragter, medens Særken med Skulderremme ligner Broncealder-Mandsdragterne. Denne sidste Form anser Dr. Svensson, i Modsætning til andre Forskere, f. Eks. U. T. Sirelius, for den ældste. Og der fremdrages endnu flere overbevisende Eksempler paa enkelte Klædningsstykkers store Ælde.

Efter Omtalen af de enkelte Dragtdele behandles samlede Dragter, saasom Festdragt, Sørgedragt, Brudedragt o. s. v., samt Smyk-